

II. 1. Je třeba dobrého skutku

Pokud si kulisy nevytnutí jinak, postavy budou v těchto pozicích:

Bílá Černá

Pragmál Kamil Reál

Naturál (sedě či kleče u Kamilových nohou)

hlediště

Kamil je na scéně spolu se všemi duchy. Ti s gesty sobě vlastními – Naturál se hladí po vlasech, Reál naslouchá Šizuňkovi, Pragmál možná ruce založené na prsou, Reláty ?? – trpělivě čekají, co se bude dít. Možná (uvidíme) by se hodilo, aby si Bílá a Černá – či Bíločerná a Černobilá – kruhem prohodily místa. Kamil je zamyšleně pozoruje. Kamil to pozoruje spíše překvapeně a zmateně, ale záhy se musí vzpamatovat, protože mu zbývá už jen 58 minut.

Kamil netrpělivě, nervózně až hystericky, rozhlíží se, rozhodí rukama (možná bude vhodná repliku upravit): „Tak. Co včil.“

Reál (pozvedá loutku, recituje nejprve ke Kamilovi, v nábožném vytržení): „Přináším slovo od Velkého Šizuňka! Začíná pochodovat svou chůzí, ostatní duchové vykazují znechucení – Naturál naznačuje, že tu něco smrdí (třeba jako M. Baroš), Pragmál si utáhne kravatu, Reláty střídavě lomí rukama. Velký Šizuňk vstupuje do roku Borůvkových koláčů! Po šest dní a po šest nocí...“

Pragmál (postaví se mezi něj a Kamila a oboří se na něj, přitom mu rozcuchá Šizuňka, kterého si Reál pak upravuje vpravo vzadu; napřed ovšem zuřivě zasyčí na Pragmála): „Zajed.“ Upraví si sako, aby jej nic netlačilo a neomezovalo a ke Kamilovi zcela věčně, zkrátka „pragmaticky“ „Pane. Včil hlavně potřebujeme dobrý skutek.“

Reláty: „Dobrý skutek!“ obě jej začnou hledat po jevišti jako ztracenou minci. Ve „svém“ čtvrtém dějství nejsou taková třeštidla, proto by bylo lepší, aby i tady vyjádřily relativitu důstojněji – např. otočením se na opačné strany? Rozchodem do opačných stran? – Nebo si prostě zase vymění místa? - Jo, kroužení bude jejich znak.

Naturál (leží na zemi, spokojeně se protahuje, smyslně): „Dobrý skutek!“ Netřeba komentovat...

Kamil (nějaký pohyb – uvidí se až podle toho, jak to bude reálně vypadat - přemýšlí nad tím): „Dobrý skutek, hmm... Asi by tady měl dát najevo – „ano, to je ono!“ Ale kde nějaký sehnat.“

II. 2. Příklad aplikace etických te-órií – výsledek: naprostá neslučitelnost

Pragmál chytí Kamila za ramena a otočí jej směrem ke vstupu na scénu, po němž se belhá Stařena s těžkou krosnou na zádech a holí v ruce. Ukáže na ni.

Duchové, kteří právě nebudou v akci, zřejmě budou nehybně stát na svém místě, nebude-li výslovně určeno jinak.

Pragmál (Istivě): „Támhle.“ To bude vlevo na nižším stupínku.

Kamil: „A vida, stařena v nesnázích. Zdaleka na ni volá. Hej, babice (nebude-li uveden pádný protiargument, tak mi toto oslovení ke Kamilově povaze a jeho jednání nesedí, a proto se to nějak změní, třeba - „babi“, „babčo“, „bábo“ ... A třeba něco lepšího napadne Kamily.)! Ta krosna je na tebe moc těžká, pomůžu ti s ní!“ Zastaví se u ní, natahuje ruce po krosně.

Tady někde si Reláty potřetí vymění pozice tak, aby to vytvářelo pravidelný rytmus.

Stařena (mírně couvne, připravena použít hůl a skřehotá): „Rrf?“ Ve smyslu „cože? Špatně slyším.“

Pragmál (přiběhne k němu, odvádí jej od Stařeny směrem na střed-střed, aby uvolnili místo Naturálovi, úsečně jej poučuje): „Ne tak rychle. Ze slepého altruismu žádné dobro neplyne. Lstivě pohlédne na Stařenu. Zeptejte se, co za to.“ Následně bude Kamilovi mlčky vysvětlovat a vypočítávat na prstech, příp. dokonce sepisovat na papíře, jak to je s kupčením s dobrými skutky. Je třeba to secvičit tak, aby skončili těsně před tím, než se Pragmál opět vkládá do děje. – Kamil se od této chvíle do děje už nezapojuje, zřejmě se bude jen vyhýbat duchům a Stařeně, přičemž i jeho zděšení bude narůstat.

Naturál (se svůdným úsměvem přichází, bere Stařenu za ruku): „Má chère! Klekne si, políbí ruku. Dovolte mi sejmout břímě z vašich spanilých zad.“ významně zamrká na Kamila, tj. otočí k němu hlavu. – V tuto chvíli vychází ze svého místa Bílá.

Stařena podezřívavě, neví, na koho si dávat větší pozor, proto raději sleduje všechny, i diváky: „Rrf?“

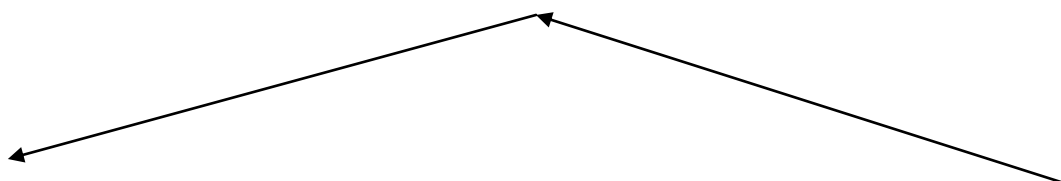
Bílá Reláta (lehce Stařenu odvádí na jednu stranu, dál od Naturála, tj. na nižším stupínku doprava – 1, hovoří rázně, jako by dávala vojenský rozkaz; Naturál vstane a posílá jí sladký vzdušný polibek, pak si sundá sako a lehce rozhalí košili – bude-li mít): „Tradice evropských kavalírů nám velí pomoci z úcty ke stáří.“

Stařena už trochu s nelibostí: „Rrf?“

Černá Reláta (chytá se Stařeny a odvádí ji na druhou stranu, tj. doprostřed dozadu, hovoří velmi mírně, klidně a melodicky – 2): „Ovšem tradice tamilských pársů nás z téhož důvodu učí neurážet své předky soucitem.“

Pragmál (dopočítal Kamilovi všechna má datí/dal a vkládá se do toho, odvádí stařenu úplně jinam, možná na její původní místo, tedy opět do rukou Naturálovi – 3): „Takhle bychom se nikam nedostali!“

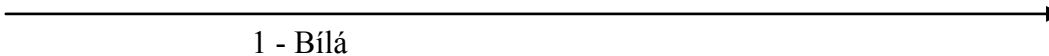
Dosavadní pohyb Stařeny:

Pragmál - 3

2 - Černá

Kamil

S:

Reál (s upraveným Šizuňkem přichází a zasvěceně vstoupí do hovoru a ke Stařeně; první dvě slova velmi slavnostně a důstojně): „Velký Šizuňk --- si žádá skákat po jedné! Sláva Velkému Šizuňkovi!“ jme se skákat na jedné noze směrem doprava, startuje tím chaos Zatím ale bude skákat vzadu.

Naturál chopí prudce Stařenu kolem ramen, odvádí ji do doprostřed, Stařena u toho skřehotá se strídavou frekvencí a intenzitou, tj. např. zesílí hlas a prodlouží pauzy mezi skřeky a naopak.

Naturál (rozhalen, se sakem přes ruku, naklání se ke Stařeně, skoro jí pěje do ouška; rozhazuje volnou rukou, procitěně): „Hle, březí jarní vítr! Jaká tajemství nám vane?“

Pragmál (už našťavaně na všechny ty kydy kolem, prudce odvede Naturála násilím (tj. Naturál předstírá, že je vlečen silou proti své vůli) někam dozadu a vzápětí sleduje, co to dělají ty divné Reláty... Stařena je už zcela vyděšená, vrčí, skučí a hledá, kudy by utekla): „Odpal!“

Reál (skáče kolem, stále ještě poza ostatními. Protože je zaujat Šizuňkem, nesleduje okolí a míří vždy na Kamila, který se také odsunul dozadu. Tím Kamila nutí, aby mu uhýbal.): „Sláva Šizuňkovi!“

Bílá Reláta (přichází zprava, chytá Stařenu za ruku a táhne ji doprava, hovoří velmi mírně, klidně a melodicky. Se začátkem její repliky přichází zezadu Černá, aby pak mohla odvést Stařenu znovu doprostřed): „V kmenech grónských inuitů se to dělá takhle!“

Černá Reláta (chytá Stařenu za ruku a táhne ji i s marně se vzpírající Bílou doleva, hovoří rázně, jako by dávala vojenský rozkaz): „Za dynastie Čching se to dělávalo takto!“

Následující dění bude v této konstelaci:

Reál....

Kamil

....Reál

Pragmál <-> Pragmál
Černá --- Stařena --- Bílá
Naturál <-> Naturál

Bílá Reláta: „Altajští Kazachové!“ Zabere, nakloní ji k sobě, ale nepopotáhne, protože Černá okamžitě kontruje.

Černá Reláta: „Arabští saraceni!“ Nakloní zase celou trojici na svou stranu.

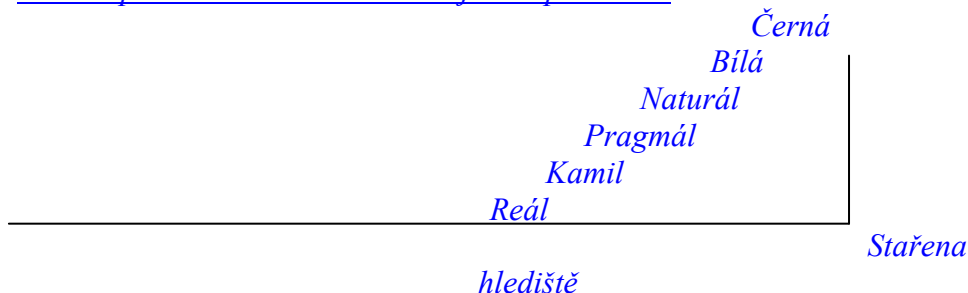
1. V tuto chvíli přijde ke Stařeně zepředu (aby se vyhnul tomu hrubiánovi Pragmálovi) Naturál, kleká si k ní zprava a chce ji políbit.

2. Pragmál napřáhne – a to bude signál pro Relátu.
3. Zabere Bílá: „Rudí Khmerové!“ a opět převáží síly na svou stranu. Černá napne síly, ale nejprve se jí nedaří...
4. ... čehož využije Naturál a možná po kolenou se posune doleva a chce S. políbit zleva... Možná ještě necháme Pragmála naprázdnou promáchnout ránu.
5. Pragmál se adekvátně posune a napřáhne druhou ruku...
6. Černá: „Lórienští elfové!“ a konečně zase přetáhne na svou stranu. Možná ještě Pragmál promachuje...
7. Naturál zprava zepředu na kolenou a Pragmál napřahuje...
8. Bílá: „Pust!“ a opět na svou stranu...
9. Naturál zleva zepředu na kolenou a Pragmál napřahuje...
10. Černá: „Ty pust!“ a k sobě...
11. ... Naturál jde opět zprava zepředu a Pragmál si chystá ránu, když tu...
12. ... přiskáče Reál a s nepozorností sobě vlastní vrazí do Pragmála, který padne jako kostka domina zezadu na Bílou, ta dopředu na Naturála a ten na Černou.
13. Stařena konečně volná k smrti vyděšená doběhne k pravým schůdkům a z posledních sil sleze či spadne a omdlí.
14. Reál se tím probere ze svého vytržení, jde na své místo v šikmé řadě a Šizuňkem se dívá, co se stalo.
15. Jako druhý příběhne zděšený Kamil, pak se seřadí zbývající duchové.
Všichni se uklidní, pomalu se přibližují k okraji a sledují její nehybné torzo.

Jestli se tohle zahraje, mají u mě všichni zúčastnění pivo. A scénárista jim u toho přednese chvalo zpěv jako poděkování, že jeho představu takto realizovali. (Pro každou sestavu jiný chvalo zpěv, samozřejmě.)

II. 3. Intermezzo – dozvuky předchozí části

Všichni přítomní se seřadí následujícím způsobem:

Všichni jsou natočeni čelem ke stařeně, trochu se naklánějí, aby viděli; stojí na místě. Reál natáhne ruku se Šizuňkem, a pak poslouchá, co Šizuňk viděl. Šizuňk pokyvuje hlavou na znamení souhlasu či nesouhlasu.

Kamil (pomalu spouští ruce z hlavy): „Je mrtvá?“

Pragmál (posoudí znaleckým okem): „Vypadá to tak.“

Naturál: „Škoda. Byla *tak* krásná.“

Kamil (po chvíli pozorování, s nadějí): „Možná -“

Bílá Reláta (nadšeně): „Teď se hýbla!“ Šizuňk zavrtí hlavou jako že ne.

Černá Reláta (skepticky): „Nehýbla.“ Šizuňk pokýve hlavou jako že jo.

Kamil (zklamaně): „Nehýbla.“

Po další chvilce sebou Stařena trhne a zaskučí.

Kamil a duchové (objevně): „áá-Áh!“ *Stařena je přestává zajímat, otáčeji se k publiku a obestoupí Kamila v půlkruhu za ním. Všichni však zůstávají v pravé třetině. Reál po Kamilově pravé ruce. Následuje „pohov“, ovšem nikdo se nikam nepřemísťuje, jen se všichni uvolní, různě se natáčeji... Reál pokračuje v „rozhovoru“ se Šizuňkem o bábě, stojí na svém místě. – Tohle všechno je ovšem záležitost okamžiku, protože ihned s pohovem naváže Pragmál.*

II. 4. Kamil volí teorii – děj

Pragmál tleskne jako „tak to bychom měli“: „No. To šlo celkem dobře.“

Kamil jde dopředu k divákům možná vycouvá (či se jinak přemísťí...) do středu pódia (i do středu hloubky): „Dobře?! Jsem tu s vámi sotva pár minut a už jste ze mě málem udělali vraha!“ starostlivě ~~vedá oči nahoru~~ Otočí se směrem, kterým d'ábel odešel. „Snad to d'ábel neviděl. Prudce se otočí zpět k duchům. Vy mi máte pomáhat!“

Reláty (snesou se mu na ramena, v ideálním případě se překříží): „Ale my pomáháme.“

Kamil (zbavuje se jich tím, že se zase prudce otočí čelem k divákům přejde kolem Reála dopředu doprava a založí ruce na prsou jako „vlezte mi na záda“): „Nepomáháte! Jste jak smečka hyen! Odteď chci slyšet jen jednoho z vás, ostatní ať mi jdou z očí!“ Duchové křičí „já“, „já“, „mě si vem“, aby tam skutečně byl kravál. Všichni se nacházejí vpravo u kraje pódia.

II. 5. Identifikace tématu pro aplikaci první te-órie – popis

Na scénu se vřítí Inkvizitor.

Inkvizitor už na schodech: „Co je to tu za kravál?!“ Zastaví se asi ve třetině na vyšším stupínku a s výrazem veledůstojnosti a všemocnosti hledá viníka a kacíře.

Kamil (naštvaně sykne): „Zmizte!“ dívaje se na inkvizitora, naslepo chytne nejbližšího ducha, což je Reál – ten se tedy musí k němu nachomýtnout „Ty! Ty tu zůstaneš!“ Drží jej, i když Reál jako by chtěl nepřítomně pokračovat ve svém nábožném bloumání.

Duchové odcházejí. Zřejmě musejí mít gesta, jimiž přepínají svou viditelnost/neviditelnost (a vůbec vnímatelnost/nevnímatelnost) ze strany živých smrtelníků. Při inkvizitorovu vpádu přepli, proto teď mohou nepozorovaně projít kolem něj a pryč z pódia.

Inkvizitor uvidí jen Kamila, jde k němu, Reála vůbec nevnímá: „To ty tu tak vyřváváš? Prudce se zastaví asi uprostřed pódia, obrátí do publika a výhrušným tónem. Vedle probíhá svatý soud, víme?“

Kamil (k Reálovi, kterého s překvapením pustí. Reál až do své další interakce provádí nějakou kultovní činnost, např. padne před Šizuňkem na vztyčené ruce na kolena, pokloní se,

vzápětí vstyk a poskočí na jedné noze, pak totéž znovu a na druhé noze.): „Svatý soud! Rozhodně, optimisticky. Do toho se vložíme.“ Popojde k Inkvizitorovi a jako by navazoval konverzaci. „A koho tu vlastně soudí?“

Inkvizitor otočí se a zvysoka shlíží na malého Kamila: „Toho pomateného astronoma z Toskánska. Však víš, toho –“ naznačuje krouživé pohyby rukou, opět se odvrací od Kamila, jde blíže k divákům a trochu doleva. „– kacíře. Dlouho nám unikal, ale teď už je v milostivých rukou inkvizice.“ Spokojeně si zamne ruce.

Kamil (přemýšlí, přitom pomalu postupuje za inkvizitorem): „Kacíře... inkvizice... --- - Zvedne hlavu. Prosim vás, jaký je dnes letopočet?“

Inkvizitor překvapeně se otočí ke K.: „Léta páně 1633. ---- Trochu podezřívavě, trochu rozladěně („co je to za hlupáka?“). Co se tak hloupě ptáš?“

Kamil (bere Reála stranou, tj. doprava dopředu, ovšem Reál se stále snaží skákat po jedné.): Cítí příležitost, natěšeně. „To musí být ta d'áblova příležitost. (Doplněno pro zdůraznění souvislosti a vysvětlení, proč vůbec d'ábel dává nějaké příležitosti. --- Pouští Reála, otáčí se k inkvizitorovi a zamyšleně, jako by chtěl rozluštit velkou záhadu. Z nějakého důvodu nás poslal do sedmáctého století.“

Reál (dokončí poskok, a jako by se konečně vzpamatoval, uznale): „Dobré století.“

II. 6. Intermezzo

Inkvizitor (ruce spojené za zády, jde dopředu až na kraj pódia, do plénu, jako by podezřívá někoho z diváků): „Kde jenom vězí? Zkoumavě si je prohlíží. Zaměří se na někoho a: Přisáhám, že ji přetrhnu!“ Ne, to není ona, Inkvizitor přestane rentgenovat vybranou osobu, už méně podezřívavě přejede celé publikum, kousek podstoupí.

Kamil obnovuje kontakt, odkašle si, s respektem, trochu popojde k I.: „Na někoho čekáte?“

Inkvizitor přechází v levé třetině šířky sem a tam: „Poslal jsem bábu pro dřevo. Podívá se na Slunce. Kamil bezděky otočí hlavu doleva směrem ke stařeně. Dávno tu měla být!“

Kamil vzpamatuje se, snaží se odvést pozornost, s hranou veselostí a familiérností: „Pro dřevo? Budete dělat oheň?“

Inkvizitor (zastaví se, pohlédne kamsi do zákulisí, tajemně, zamyšleně): „To až jak to dopadne. Rázné otočení ke Kamilovi. Viděl jsi ji snad?“

Kamil uhýbá pohledem, intonace prozrazuje opak: „Já? Ale kdepak.“

Stařena (zaskučí dole pod jevištěm, musí velmi hlasitě a dlouze, aby se diváci zorientovali): „Aargh!“

Inkvizitor trhne sebou, chce jít za hlasem: „Co to bylo?“

Kamil – když I. přechází kolem, rychle zareaguje: „To... jsem byl já! Aargh! Aargh!“

Inkvizitor (podezřívavě k němu přichází zastaví se, podezřívavě se na něj podívá, přistoupí těsně k němu zprava, během repliky jej obchází zezadu a důkladně prohlíží s cílem odhalit všechno, co odhalit lze. Při „sám se sebou...“ I. poodstoupí od Kamila, aby se pak mohl na něj obořit s otázkou.): „Podivné zvuky vydáváš... Nevíš, jaké je století, mluvíš tu sám se sebou... Předchozí tři konstatování jako výčet, shrnutí empirických dat. A z nich je – po chvílce – vyvozen závěr: Nejsi ty náhodou – posedlý?!“

Kamil (jako by tipoval): „Eh... Ne.“

Inkvizitor (odstupuje): „Jen aby.“ odchází na kraj scény, tváří se neústupně Tady je z hlediska Inkvizitora hluché místo. Proč teď zůstává na jevišti? Kravál utišil, Stařena nikde a vedle svatý soud. Je proto nejasné, co by měl během následujícího rozhovoru Kamila s Reálem dělat.

Aby tam teď I. nečinně a bezradně nestál, půjde se rychle podívat, jak probíhá soud. Tj. dá najevo ustaranost a důležitost – že musí dohlížet na bábu i na soud.

II. 7. Zachránit Galilea! - argumentace

II. 7. a. S pomocí Reálovy pravdy

Kamil (podívá se za I., přichází doprava dopředu k Reálovi, rozhodí rukama): „Tak teď nevím. Dva tři kroky směrem doleva, tj. k soudní místnosti, ukáže tím směrem na chudáka. Máme toho chudáka zachránit před inkvizicí? Zastaví se, otočí na místě k Reálovi. To je přece dobrý skutek, ne?“

Reál (obřadně zvedá Šizuňka k divákům): „Dobrý skutek jest skutek --- (a důrazně, pomalu, tónem „je to tak a basta“) v milosti Velkého Šizuňka.“ A I poskok na jedné noze.

Kamil popojde k němu, podívá se na loutku, pak na Reála; netrpělivě, ale také trochu zvědavě, chce se dozvědět, o čem je řeč: „Co furt máš s tím Šizuňkem?“

Reál (ke své loutce, tj. sklopí ruku tak, aby se mu díval do očí): „Šizuňk ---- je garant všeho dobra ve světě! A hops na druhé noze! Následně natočí hlavu ke Kamilovi. To až podle něho jsou věci dobré a špatné.“

Kamil ptá se zcela vážně, zaujatě, protože sám moc neví, obrací se k R. jako k prostředníkovi; gestem naznačí směr k tribunálu: „A být upálen inkvizicí je podle něho co?“

Reál velmi procítěně, filantropicky: „My, velcí šizuňkiáni, opět vztyčí loutku věříme v nedotknutelnost lidského života. Hops! A teď možná dá loutku vedle své hlavy a oba budou vrtět hlavou na znamení nesouhlasu s upalováním. Žádný živý tvor nesmí být nucený k tomu nechat se upálit.“

V tuto chvíli se vrátí I., vystoupí nahoru s veselým výrazem.

Kamil: „To jsem chtěl slyšet.“ Jde k Inkvizitorovi. Ovšem Šizuňk Reálovi ještě něco dodává, ten se přeptá a ujasňuje si to přesně do Inkvizitorova „No?“

Inkvizitor řekne k divákům něco ve smyslu: „Vypadá to dobře, snad to bába stihne!“

Kamil (hned naváže; ruku natahuje k němu jako znak navázání kontaktu): „Promiňte?“

Inkvizitor otočí se k němu a s nepříjemným překvapením zjistí, že je ještě tady: „No?“

Reál pokýve hlavou, natočí se ke Kamilovi: „... pokud ovšem nenesí červené ponožky před setměním.“ Šizuňk souhlasně pokýve hlavou. Pak Šizuňk naznačí, že chce spát a oba se obrádně uloží a schrupnou si. (Jinak by tam neměli co smysluplného dělat.)

Kamil se zastaví, pootočí k R., znejistí, po chvílce spustí ruku, jako by chtěl k Reálovi ujasnit si to, ale neodhodlá se, zastaví se čelem k divákům, pak pohlédne na Inkvizitora, který v tu chvíli netrpělivě a nevrle:

Inkvizitor: „Co chceš?“

Kamil: „Totiž... ---“ obchodním tónem; natočí se k I. „Nevíte, jaké má ten kacíř ponožky?“

Inkvizitor (nevraživě, spíše až nevěřícně a šokovaně – „co si to dovoluje?!“): „Ponožky?!“ Jde s rukama za zády výhružně, ale pomalu k němu („přece jen asi bude posedlý“), Kamil couvá doprava dozadu.

II. 7. b. Zpochybněním ústředních tezí - argumentace?

Kamil (oboří se na Reála, spíše jen sykne jeho směrem, protože musí rychle reagovat na útočícího I.): „Tak ti pěkně děkuju!“ k Inkvizitorovi, gestikuluje rukama před sebou, jako by se chtěl fyzicky bránit. Ustupuje, ustupuje... „Zapomeňte na ponožky. Hraný smích. Podívejte se, pane... éé... inkvizitore, při následujících slovech nesměle ukáže rukou na I. ten váš astronom... on to tak třeba nemyslel. Znáte to. Lidi navykládají věci.“ Je už zcela na kraji, nemá kam ustupovat. I. je asi 3 kroky šikmo od něj.

Inkvizitor zastaví se, podezřívavě skřípavým tónem: „Zastáváš se kacíře?!“

Kamil: „Ne! - Alibisticky a rozhodně, následně upřímně a nejistě, mírně se skrčí. ... ano. Konečně najde správnou pozici, v níž si je jistý a navíc se cítí bezpečně. Totiž já nevím. Otázku klade i trochu z bezradnosti, aby získal čas, tedy jako náhlý nápad. Co on vlastně říká?“

Inkvizitor: „Odvažuje se tvrdit, že Země, otočí se k divákům, postupuje k nim a doprostřed pódia náš svět daný Bohem, není – vztyčený ukazováček že prý není! - středobodem vesmíru! Že se prý točí kolem slunce!“

Kamil už je mu trochu lehčeji, trochu také popojde dopředu, kopíruje Inkvizitorovu trajektorii, ale zůstává za ním: „Chápu. To bude něco jako s tím, jestli je zeměkoule kulatá, ne?“

Inkvizitor (rozpačitě; protože je to velký I., téměř nedá znát rozpaky, „téměř“, tedy neznatelně ano – pauza, v níž hledá odvahu k přiznání, možná sepne ruce před sebou a pohyb

palců prozradí nejistotu, příp. si začne číst v Bibli. Hovoří pomalu, ale důstojně, tedy v intonaci žádná slabost či rozpaky neznějí): „No, Pripouštím, tam jsme se netrefili. Ona asi zeměkoule kulatá bude. *Zavře prudce knihu či spojí ruce za zády, mluva se zrychlí, a dokonce zesílí hlas (na „Kdyby Bůh...“).* Ale geocentrismus – to je sichr. Kdyby Bůh chtěl, aby se Země hýbala, ---- dal by jí křídla.“

Kamil – chvíli zaražen tím argumentem (dlouze se na I. zadívá, podrbe se na hlavě), ale protože je mu jasné, že I. nepřesvědčí o jiné pravdě, zkouší to aspoň v jeho kontextu: „No ano, ale upalovat někoho, *následující slova s přehrávanou bagatelizací, gestem ruky naznačí, že jde o něco zcela zcela bezvýznamného* protože si myslí nějakou hloupost... *Bodře, vesele, stylem „co jsme si, to jsme si“.* Při těchto dvou větách postupuje dopředu, na konci repliky je na úrovni I. vpravo od něj. Dokonce si v té familiérnosti dovolí přijít na krok od něj. Není to trochu přehnané? Nemůžete mu dát, já nevím, domácí vězení?“ *Skončí s úsměvem na rtech.*

Inkvizitor prudce se k němu obrátí a velmi rozhodně a přísně; Kamil ustrašeně couvne a dostane se do blízkosti Reála, kterého tím vzbudí: „Tak to v žádném případě. Na hranici půjde. *I. se otočí opět čelem k divákům.* Jestli neodvolá. A jestli bude dřevo.“ *A zase se rozhlíží po Stařeně. Během následujících tří replik přejde doleva a zaposlouchá se, jak pokračuje soud. Vzápětí se vrací na místo, odkud vyšel.*

II. 7. c. Relativizací autority - argumentace

Kamil (na vstávajícího Reála, šeptem): „Tak mi trochu pomoz!“

Reál (vstane, vztyčí Šizuňka, veledůstojně, procítěně, hluboce): „Podle Velkého Šizuňka každý může věřit v co chce ---- Kamil to hned bere jako podporu a chce jít k I., ale: pokud je to Velký Šizuňk.“

Kamil (zastaví se, otočí, dá ruce v bok, ironicky): „Super.“

Stařena: „Aargh!“

Kamil (v náhlém osvětlení; jde rázně doleva přímo proti vracejícímu se I.): „Hele, a jak si můžete být jistí, že Země vážně nelítá?“

Inkvizitor zastaví se na svém místě, blahosklonně, důstojně, velejistě; nábožně sepne ruce na prsou, pohled upřený vzhůru k nebesům: „Říká to náš Pán.“

Kamil zaujme stejné postavení jako I., tj. zřejmě s rukama spojenými za zády; intonace prozrazuje postranní úmysl: „A co kdyby někdo říkal něco jiného?“

Inkvizitor stále stejně, stejnou intonací, může se zhoupnout ze špiček na paty: „Tak ho upálíme.“

Kamil také stále stejně: „A jak víte, že jste v právu ho upálit?“

Inkvizitor zcela stejně jako prve: „Říká to náš Pán.“

Kamil malé gesto vítězství, tam ho chtěl dostat: „Přesně tak! A teď...“ *Popojde dva kroky k Reálovi; opět tónem, který prozrazuje, že odpověď zná.* „Co říká Šizuňk?“

Reál stejnou intonací, jako I. říkal „kdyby Bůh chtěl...“; Šizuňka má u ucha: „Že nikdo není v právu upálit druhého, dokud o to není slušně požádán.“

Kamil vrací se k I., s hraným překvapením a zamyšlením: „Vida! Takže co kdyby...“

Reál stále stejnou intonací; Šizuňka otočí k divákům, zatím stále ve výši obličej: „A že svět má tvar dokonalého osmiúhelníku!“

Kamil jen mávne levou rukou směrem k R.: „Jasně. Takže, podívejte...“

Reál (míří ke Kamilovi, čelem stále k divákům; pohybem Šizuňka naznačuje osmiúhelník): „A kolem osmiúhelníku se točí bezpočet dalších osmiúhelníků!“

Kamil: „Drž hubu. Chtěl jsem říct...“

Reál (přijde těsně ke Kamilovi, zvedne Šizuňka do výše a dívá se vzhůru zcela stejně jako I.): „A každý osmý den osmého měsíce v osmém roce je Den pistáciové zmrzliny!“

Kamil (varovně): „Drž hubu!“ Kamil jen dá najevo nelibost ze situace, v níž se octnul – po pravé ruce jedna pravda, po levé druhá. Podívá se na obě strany, pohybem ramenou naznačí pocit stísněnosti.

Reál (nevydrží dlouho v póze a v extatickém vytržení začne skákat na jedné noze v pravé části pódia kolem dokola): „Velký Šizuňk má rád pistáciovou zmrzlinu! Sláva Velkému Šizuňkovi! Sláva Velkému Šizuňkovi!“

Kamil bere Reálovi loutku a zahazuje ji z jeviště asi směrem k pianu. Snad to loutka vydrží. Reál okamžitě umlká, pomalu přechází k okraji jeviště, nešťastně mlčky otevírá pusku jako kapr a střídavě ukazuje na Kamila a pak zase směrem, kterým odletěl Šizuňk. V průběhu následujícího dialogu si loutku přinese zpátky.

Kamil upraví se a uklidněn se vrací zpět, hovoří věcně: „Zkrátka, co byste dělal, kdyby někdo uctíval, řekněme, nějakou pitomou loutku, a byl přesvědčený, že ten chudák tam vedle u soudu mluví pravdu, stejně jako vy jste přesvědčen, že lže? Spokojeně založí ruce na prsou, zhoupne se ze špiček na paty. Aha?“

Inkvizitor: Nejprve v zamyšlení skloní hlavu a ztratí blahosklonný výraz... „V tom případě... vzápětí se opět podívá vzhůru a s nábožným úsměvem: bych ho upálil.“

II. 8. Kamil kvůli svým argumentům tváří v tvář smrti – děj

Kamil překvapeně a zklamaně spustí ruce: „Sakra. Přemýšlí, neví co... Hele... .. stále neví, až nakonec vše vsadí na jednu kartu - upřímně tak ho neupalujte. Rozpřáhne ruce. Co na tom, jestli má Země křídla nebo je nemá? Popojde mírně doprava, k divákům, ukazuje rukama: Ostatně, nějaký Bůh sem, nějaký Bůh tam...“

Inkvizitor: „Dost už toho rouhání!“ svou levou chytá Kamila za pravou ruku „Jsi blázen a kacír! Tebe upálím hned po něm!“

Kamil (vystrašeně, zuřivě gestikuluje svou levou rukou): „Ale ne, to jste špatně pochopil! Podívejte, já jsem udělal takovou dohodu s ďáblem levou ukáže směrem k Reálovi a on mi půjčil ty duchy...“

Inkvizitor (musí dát najevo, že je to ještě výrazně horší případ, než tušil – dohoda s ďáblem?!? Chytne jej i za druhou ruku; přerušuje jej, hází jej na podlahu; hromovým soudným hlasem): „Jakže? Mlč! Budeš pykat za svou blasfémii! Ted' jím mrští na zem. Takový, jako ty, si ani nezaslouží soud! Takový si zaslouží zemřít na místě!“

Kamil kryje se rukama, nohama: „Ne!“
I. zvedne nohu, jako by chtěl Kamila zašlápnout, když tu:
Hlas ze zákulisí: „A přece se točí!“

Inkvizitor (zarazí se, spustí nohu): „Co to bylo?“ pohlédne směrem za hlasem, otočí se
„Ha! On utíká! podkasá se a důstojně stařecky utíká On utíká, pane Bože, chyt'te ho!“

Inkvizitor utíká z jeviště. K ležícímu Kamilovi přichází Reál, úzkostlivě objímá Velkého Šizuňka jako nejmilejšího plyšáka.

Kamil (spouští končetiny, opatrně se rozhlíží, zvedá se): „Tady jsme skončili. Rychle pryč!“

Kamil i s Reálem prchají.

Stařena: „Rrf!“

Stařena se odplazí pryč, druhé dějství končí.